

Aan

De gemeenteraad van Zoetermeer

Zaakid

2025-051659

Van

Het college/ Wethouder Van der Meer

Datum

20 mei 2025

Onderwerp

Afdoening motie nr. 2411-61 - 'Geef het kind een stem in de jeugdhulp'

Inleiding

Tijdens de raadsvergadering van 11 november 2024 heeft de raad de motie 'Geef het kind een stem in de jeugdhulp' ([2411-61](#)) aangenomen.

De motie verzoekt het college om:

- In overleg te treden met jeugdhulpaanbieders en wijkteams over structurele verbetering van de inspraak van kinderen en ouders;
- In beleid (zoals verordeningen en aanbestedingen) heldere afspraken op te nemen over die inspraak;
- De raad hierover voor 1 juni 2025 te rapporteren.

Afdoening van de motie

De gemeente geeft op verschillende manieren invulling aan participatie van jeugdigen en ouders. Het college vindt het belangrijk dat jeugdigen en ouders inspraak hebben in de jeugdhulp. Dat geldt in het individuele geval als jeugdigen en ouders hulp of ondersteuning krijgen, maar ook inspraak in het beleid dat de gemeente maakt. Samen is besproken hoe jongeren en ouders meer inspraak en medezeggenschap kunnen krijgen in het beleid en de manier van werken. In dit memo wordt toegelicht hoe dit concreet is geregeld.

Regionale afspraken rondom participatie

De gemeente heeft de specialistische jeugdhulp samen met de negen gemeenten in de regio Haaglanden ingekocht. In de overeenkomsten met de aanbieders is vastgelegd dat jongeren en ouders inspraak hebben en partijen zich aan de wet- en regelgeving moeten houden. In alle contracten is het uitgangspunt dat jeugdhulp dicht bij het gezin georganiseerd wordt, in overleg met jongeren en ouders.

De contracten met jeugdhulpaanbieders zijn opgesteld aan de hand van de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming. Deze richtlijnen zijn ontwikkeld door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI), de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW), het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) en de Nederlandse Vereniging van Pedagogogen en Onderwijskundigen (NVO).

In de richtlijn 'Samen met ouders en jeugdige beslissen over passende hulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming' worden aanbevelingen gedaan voor professionals over de dialoog met kinderen en

ouders en hoe te zorgen voor gezamenlijke besluitvorming. Bij Jeugdbescherming West is daarnaast een cliëntenraad actief bestaande uit ouders en jeugdigen die de organisatie vanuit hun eigen ervaring adviseren.

In het kader van participatie is het volgende in de contracten opgenomen:

- Iedere jongere die in aanraking komt met een gecertificeerde instelling (GI) krijgt een hulpverleningsplan, dat samen met ouders, het lokale team en andere betrokkenen wordt opgesteld. Dit plan moet tussentijds en aan het einde worden besproken en geëvalueerd. In het dossier wordt vastgelegd of ouders en jongeren akkoord zijn gegaan;
- Als een veiligheidsplan opgemaakt moet worden, bespreekt de hulpverlener samen met het gezin de keuzes die zij hebben;
- Ook voorafgaand de melding en bespreking aan de Jeugdbeschermingstafel worden ouders en kinderen betrokken en goed geïnformeerd;
- Crisis- en expertiseteams zorgen ervoor dat jongeren en gezinnen bij ernstige problemen snel de juiste hulp krijgen. Als de gebruikelijke hulp niet voldoende is, wordt een ExpertTafel georganiseerd. Hier bespreken ouders, jongeren en professionals samen welke hulp het beste past. Het belang van de jongere staat altijd centraal;
- Gemeenten zijn verplicht om ervaringen van cliënten te meten en zoeken nog naar manieren om dit eenvoudig te doen. Samen met het gezin, de jeugdige, hoofdaannemer, verwijzer en gemeente/lokale teams wordt gekeken naar cijfers en ervaringen om te bepalen of de zorg werkt en wat er beter kan. In de verantwoordingsrapportage wordt door de jeugdhulpaanbieder inzicht gegeven in de medezeggenschap/ participatie van jeugdigen.

Inspiraak verankerd in lokaal en regionaal beleid

De gemeente betreft jongeren en ouders al een aantal jaar bij het maken en evalueren van beleid. Er worden regelmatig onderzoeken gedaan naar de ervaringen en tevredenheid van cliënten. Dit gebeurt samen met organisaties zoals Werkplaats SAMEN, De Haagse Hogeschool en het Kennisnetwerk Jeugd Haaglanden.

Niet alleen hulp- en zorgorganisaties, maar ook het onderwijs speelt een belangrijke rol in de participatie van kinderen en ouders. Via maatschappelijk werkers, intern begeleiders, brugfunctionarissen, de jeugdgezondheidszorg op school en de medezeggenschapsraad of ouderraad/ leerlingenraad wordt contact gelegd met ouders en kinderen. Er wordt gesproken over zowel de algemene als de persoonlijke ontwikkeling en het welzijn van leerlingen.

Verordening Jeugdhulp (lokaal)

De Verordening Jeugdhulp Zoetermeer 2025 legt de rechten en plichten vast die jeugdigen en hun ouders hebben op basis van de Jeugdwet. De regels over (beleids)participatie zijn vastgelegd in artikel 2.10 van de Jeugdwet. Het college ziet toe op de naleving van deze regels. Dit gebeurt onder andere via een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek, volgens artikel 3 van de Regeling Jeugdwet. Indien nodig controleert het college ter plaatse, in overleg met de jeugdige en/of de ouders, de geleverde voorzieningen. Wat wordt benadrukt is de (kosteloze) ondersteuning door een cliëntondersteuner, evenals het gebruik van hulpmiddelen die de eigen regie en invloed van jeugdigen en ouders versterken.

Daarnaast wordt in de verordening benoemd dat verwijzers en jeugdhulpaanbieders samen met de jeugdige en het gezin de hulpdoelen opstellen. Het gezinsplan wordt vervolgens ondertekend door de ouders en de jongere. De gemeente stelt de kaders vast en onderhoudt communicatie met alle betrokken partijen, zoals ouders, opvoeders, jeugdhulpaanbieders, verwijzers en andere betrokkenen. Er wordt met jeugdigen en hun ouders altijd gecommuniceerd in begrijpelijke taal.

Spoorboekje Jeugd (lokaal)

Het 'Spoorboekje - Jeugd Effectief samenwerken met jeugdigen en gezinnen' (versie 2019) beschrijft hoe Meerpuntpartners met elkaar samenwerken aan het veilig en gezond opgroeien van jeugdigen in Zoetermeer. De Meerpuntpartners werken samen met jeugdigen en ouders, vanuit gelijkwaardig partnerschap. Het proces rondom het beslissen over hulp is gericht op het informeren en het vergroten van de controle van jeugdigen en ouders. Dit betekent, spreken over voorkeuren, de mate waarin de jeugdige en ouder(s) betrokken willen of kunnen zijn en de voor- en nadelen van bepaalde keuzes.

Inkoopstrategie (regionaal)

Momenteel ligt de herziene versie van de Inkoopstrategie regio Haaglanden 2020-2024 bij de gemeenteraad. Hierbij is het perspectief van inwoners via adviesraden sociaal domein en clientvertegenwoordigers ingewonnen. Er is sprake van cliëntgerichtheid, d.w.z. jongeren en gezinnen staan centraal in beleid en uitvoering. Zo is er vanuit de regionale samenwerking onlangs een ervaringsdeskundige aangenomen om mee te denken over de nieuwe inkoopstrategie. En als het gaat om onderzoekscijfers worden ouders, jongeren, jeugdhulpaanbieders en verwijzers gevraagd mee te praten over wat de cijfers betekenen.

Regiovisie Jeugdhulp Haaglanden 2021-2026 (regionaal)

De leidende principes in de Regiovisie zijn opgesteld in overleg met de jeugdhulpaanbieders, lokale teams, jongeren, ouders en gemeenten. Ook zijn 'The Big 5' opgenomen die de vijf voorwaarden om te kunnen stoppen met jeugdhulp beschrijft, ontwikkelt door jeugdraad JONG doet mee!

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming 2021 (regionaal)

In mei 2023 is de Haaglandse proeftuin van start gegaan. Naast professionals doen meerdere gezinnen mee om samen te zorgen voor een fundamentele herziening van de veiligheidsketen. Daarnaast worden jeugd- en ouderadviseurs gevraagd om mee te denken.

Kansen voor participatie (in uitvoering)

1. Er is aandacht voor duidelijke communicatie. Nieuwe digitale hulpmiddelen zijn ontworpen, zoals informatieve spraakberichten over processen en hulpaanbod, en een platform voor cliënten om de voortgang van hulp te volgen en feedback te geven. Bij Jeugd- en Gezinsbeproeftuin is doorlopend aandacht voor deskundigheidsbevordering van medewerkers. Bij kwaliteitscontroles op de dossiers wordt gecontroleerd of de opgedane kennis in de praktijk is uitgevoerd. Zijn de kinderen daadwerkelijk gesproken en gehoord? Hoe zij zijn benaderd? Op welke manier betrokken door JGH? Etc.
2. Het ondersteuningsplan dat samen met de cliënt wordt opgesteld en ondertekend. JGH ziet graag dat kinderen vanaf 12 jaar tekenen voor jeugdhulp/ gezinsplan. Vanaf 16 jaar is akkoord geven door

ondertekening verplicht.

3. Samenwerking sociale basis door ondersteuningsaanbod in de wijk en preventieve activiteiten. Dit kan bijvoorbeeld via de stevige lokale teams en het onderwijs, waar jongeren- en oudergroepen actief zijn en buurtinitiatieven zich ontplooiën.
4. Ontwikkeling leefwereldtoets in samenwerking met het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ), jeugdigen, ouders en naasten. Doelen van de leefwereldtoets zijn:
 - Input van jeugdigen en opvoeders ophalen voor het toetsen van beleidsvoornemens
 - Toetsen of de maatregelen leiden tot zichtbare verbeteringen in hun leefwereld

De afdoening van moties vindt drie keer per jaar plaats. In dat kader stelt het college de raad voor motie 2411-61 als afgedaan te beschouwen.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:

Naam: Kimberley Brewster

Telefoonnummer: 06 1460 9030

E-mailadres: k.b.brewster@zoetermeer.nl